

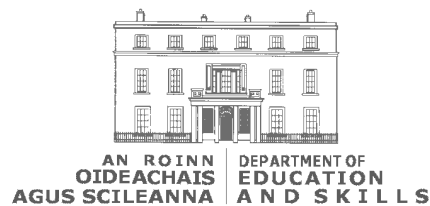
An Roinn Oideachais agus Scileanna

**Cigireacht ar chúrsa
i gColáiste Gaeilge**

TUAIRISC

**Coláiste na Muirí
Muiríoch, Baile na nGall, Trá Lí, Contae Chiarraí
Cód tagartha: CGM133**

Dáta na cigireachta: 11 Iúil 2017

AN CHIGIREACHT

RÉAMHRÁ

Déanann Cigireacht na Roinne Oideachais agus Scileanna meastóireacht ar cháilíocht an tsoláthair oideachais i líon áirithe de chúrsaí a sholáthraíonn coláistí Gaeilge gach bliain thar ceann na Roinne Cultúir, Oidreacht agus Gaeltachta. Eascraíonn an tuairisc ar an gcúrsa Gaeilge seo as breathnóireacht ar theagasc, foghlaim agus imeachtaí cultúrtha, as idirghníomhú le scoláirí agus comhphlé leis an mbainistíocht, agus as iniúchadh ar cháipéisíocht ábhartha.

Déanann na cigirí cur síos ar an gcáilíocht a bhaineann le trí mhór-réimse den soláthar agus feidhm á baint acu as contanam cáilíochta na Cigireachta a thaispeántar ar leathanach deiridh na tuairisce seo. Soláthraíonn an contanam cáilíochta samplaí den teanga a úsáideann cigirí agus iad ag déanamh meastóireachta agus ag cur síos ar cháilíocht sholáthar an choláiste i ngach réimse.

Tugadh deis do choiste stiúrtha an choláiste Gaeilge a thuairim a léiriú ar thorthaí agus ar mholtaí na tuairisce i scríbhinn; ní bhfuarthas freagra ón gcoiste stiúrtha.

ACHOIMRE AR CHINNTÍ AGUS MOLTAÍ LE hAGHAIDH TUILLEADH FORBARTHA

Príomhchinntí

- Bhí cáilíocht an teagaisc agus na foghlama go maith ar an iomlán; chuirfeadh córas comónta do phleanáil na múinteoirí agus do mheasúnú na scoláirí leis an obair fhóna seo.
- Deineadh ard-chúram de bhainistíocht na scoláirí agus cothaítear dea-nósanna iompair ina measc.
- Bhain cáilíocht mhaith leis na himeachtaí iarnóna éagsúla a eagraíodh agus d'fhreastal siad ar raon spéise na scoláirí.
- Bhain dea-cháilíocht le ceannaireacht agus bainistíocht an chúrsa; bhí caidreamh dearfach, proifisiúnta idir an fhoireann, na cinnirí agus an príomhoide a d'fhéadfaí a fhorbairt a thuilleadh trí dhea-chleachtais a roinnt ag cruinnithe.
- Deimhníodh go raibh cóip den ráiteas sláintíochta agus slándála, cód iompraíochta agus polasaí frithbhulaíochta ar fáil. Ba léir, áfach, nach raibh oifigeach sláinteachais agus slándála cláraithe sa ráiteas seo.

Príomh-mholtaí

- Moltar teimpléad pleanála gearrthréimhseach comónta a dhearadh mar thacaíocht do na múinteoirí, a léiríonn cuspóirí teagaisc, ábhar an cheachta, feidhmeanna teanga agus modhanna múinte, chomh maith leis na hacmhainní a úsáidtear.
- Moltar na cruinnithe a eagraíodh do mhúinteoirí agus cinnirí a fhorbairt agus an deis seo a úsáid chun dea-chleachtais maidir le múineadh agus foghlaim na Gaeilge i suíomh an choláiste Gaeilge a chur chun cinn agus a roinnt go leanúnach.
- Ba chóir dea-chleachtais maidir le measúnú ar dhul chun cinn na scoláirí a leathnú, agus córas comónta a chur i bhfeidhm.
- Moltar athbhreithniú a dhéanamh ar an ráiteas sláintíochta agus slándála agus ainm an oifigheach sláinteachais agus slándála a chlárú.

1. CÁILÍOCHT AN TEAGAISIC AGUS NA FOGHLAMA

- Bhí cáilíocht an teagaisic agus na foghlama go maith ar an iomlán. I gcás rang amháin, bhí caighdeán an-mhaith ag baint le struchtúr, le hábhar agus le luas an cheachta. Thug an múinteoir ionchur saibhir teanga do na scoláirí le linn an teagaisic. Sa rang seo, baineadh feidhm fhiúntach as modhanna éifeachtacha múinte agus as straitéisí éagsúla ar nós obair bheirte, obair ghrúpa agus cluichí teanga chun rannpháirtíocht na scoláirí ina gcuid foghlama a chur chun cinn. Cuireadh an ceacht in oiriúint d'ábaltacht na scoláirí i ranganna áirithe. Sna ranganna eile, rinne na múinteoirí go léir iarracht fhónta na scoláirí a chur ag caint agus an Ghaeilge a labhairt. Bhí dul chun cinn i scileanna tuisceana agus teanga labhartha na scoláirí le sonrú don chuid is mó. Ba chóir anois na dea-chleachtais a breathnaíodh le linn na cuairte a scaipeadh ar bhonn uile-choláiste agus tús áite a thabhairt do chumas cainte agus riachtanais teanga gach scoláire a chur chun cinn. Is inmholta go dtógann na hardchinnirí grúpaí beaga scoláirí, faoi stiúir na múinteoirí, chun cabhrú leo feabhas a chur ar a gcuid Gaeilge agus ar a saibhreas teanga.
- Bhí caighdeán cuí ag baint le cáilíocht na hullmhuchta le haghaidh teagaisic, ar an iomlán, cé nach raibh pleanáil don cheacht ar fáil ag gach múinteoir le linn na cuairte. Moltar anois teimpléad comónta do phleanáil ghearrthréimhseach a dheardh mar thacaíocht do na múinteoirí, a léiríonn cuspóirí teagaisic, ábhar an cheachta, feidhmeanna teanga agus modhanna múinte, chomh maith leis na hacmhainní a úsáidtear. Cabhair mhór don fhoghlaim ab ea í gur roinn cuid de na múinteoirí na cuspóirí foghlama leis na scoláirí ag tús an cheachta. I roinnt seomraí ranga, rinneadh iarracht suíomh oiriúnach foghlama teanga a chruthú le postaeir Ghaeilge agus nathanna cainte curtha ar taispéaint. B'fhiú na dea-chleachtais seo a leathnú. Tuairiscíodh gur deineadh measúnú ar chumas agus ar dhul chun cinn na scoláirí ag tús agus ag deireadh an chúrsa. Ba chóir dea-chleachtais a leathnú agus córas comónta a chur i bhfeidhm chun taifead a dhéanamh ar na sonraí seo.

2. CÁILÍOCHT EISPÉIREAS NA SCOLÁIRÍ AR THEANGA AGUS CULTÚR NA GAEILGE

- Bhí cáilíocht eispéireas na scoláirí ar theanga agus ar chultúr na Gaeilge go maith. Bhain cáilíocht mhaith leis na himeachtaí iarnóna éagsúla a eagraíodh agus d'fhreastal siad ar raon spéise na scoláirí. Ar iarnóin na cigireachta, eagraíodh raon leathan cluichí agus gníomhaíochtaí i gclós na scoile áitiúla agus ba léir gur bhain na scoláirí an-taitneamh astu. Deineadh iarracht mhaith an Ghaeilge a chur chun cinn mar theanga na n-imeachtaí seo. Chabhraigh na hardchinnirí go mór leis na scoláirí a spreagadh chun an Ghaeilge a labhairt agus chun páirt a ghlacadh sna gníomhaíochtaí. Tuairiscíodh le linn an chruinnithe leis an bhfócas-ghrúpa de scoláirí go raibh na ranganna maidine spreagúil agus spéisiúil, gur bhain na scoláirí an-taitneamh as na himeachtaí iarnóna agus oíche, agus gur múineadh teanga agus foclóir oiriúnach do na himeachtaí éagsúla roimh ré. Bhí moladh ar leith do na turasanna áitiúla agus don chéilí.

3. CÁILÍOCHT NA CEANNAIREACHTA AGUS NA BAINISTÍOCHTA

- Bhain dea-cháilíocht le ceannaireacht agus bainistíocht an chúrsa. Stiúir an príomhoide obair laethúil an chúrsa go héifeachtúil. Ba léir go raibh caidreamh dearfach, proifisiúnta idir an fhoireann, na cinnirí agus an príomhoide.

- Eagraíodh cruinnithe do mhúinteoirí agus cinnirí ag tús an chúrsa chun obair an choláiste a phlé. Moltar anois na cruinnithe seo a fhorbairt agus deiseanna mar seo a úsáid níos minicí i rith an chúrsa chun dea-chleachtais maidir le múineadh agus foghlaim na Gaeilge i suíomh an choláiste Gaeilge a chur chun cinn agus a roinnt. Is fiú don phríomhoide leanúint le cuairteanna a thabhairt ar na ranganna chun an teagasc agus foghlaim a stiúradh agus chun comhairle a thabhairt do mhúinteoirí nua ach go háirithe.
- Bhí cáilíocht na pleanála don chúrsa ag leibhéal na bainistíochta go maith. Cuireadh plean an chúrsa ar fáil le treoir chuí do mhúinteoirí.
- Deimhníodh go raibh plean an choláiste don chúrsa Gaeilge ar fáil.
- Thug údaráis an chúrsa Gaeilge deimhniú go bhfuil glactha go foirmiúil ag coiste stiúrtha an choláiste le polasaí maidir le caomhnú leanaí, faoi mar a éilíonn na forálacha i *Tús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí* (An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige 2011), agus go bhfuil cleachtas an chúrsa Gaeilge ag teacht lena n-éilítear faoi *Tús Áite do Leanaí: Treoir Náisiúnta um Chosaint agus Leas Leanaí* (An Roinn Leanaí agus Gnóthaí Óige 2011)
- Deimhníodh go raibh cóip den ráiteas sláintíochta agus slándála, cód iompraíochta agus polasaí frithbhulaíochta ar fáil. Ní raibh oifigeach sláinteachais agus slándála cláraithe i bplean an choláiste don chúrsa Gaeilge, cé gur tuairiscíodh go raibh an príomhoide ainmnithe don ról seo. Moltar athbhreithniú a dhéanamh ar an ráiteas seo.
- Deineadh ard-chúram de bhainistíocht na scoláirí. Cothaíodh dea-nósanna iompair i measc na scoláirí. Ba léir ón eolas a bailíodh le linn an chruinnithe leis an bhfócasghrúpa scoláirí gur éirigh leis an bhfoireann atmaisféar sona foghlama a chruthú, gur thuig na scoláirí riail na Gaeilge agus go raibh siad ag baint taitnimh as an gcúrsa. Tugadh moladh agus pointí d'iarrachtaí na scoláirí maidir leis an nGaeilge a úsáid agus maidir lena gcuid rannpháirtíochta sna gníomhaíochtaí.
- Dáileadh na scoláirí go cuí ar na ranganna. Bhí na seomraí ranga oiriúnach don fhormhór chun suíomh foghlama teanga a chruthú. Bhí áiseanna teicneolaíochta ar fáil agus in úsáid ag na múinteoirí, cé gur chóir do roinnt múinteoirí iad a úsáid chun scríbhneoireacht na scoláirí a laghdú.
- Tá dul chun cinn áirithe déanta ag Coláiste na Muirí maidir le cur i bhfeidhm na moltaí a rinneadh sa tuairisc dheireanach i 2013. Tá ríomhairí ar fáil do mhúinteoirí agus úsáideann cuid de na múinteoirí iad go héifeachtach chun scríbhneoireacht na scoláirí a laghdú. Moltar chomh maith go leathnófaí scóip chuairteanna an phríomhoide ar ranganna maidine. Tuigtear go dtéann an príomhoide reatha timpeall go dtí na hionaid éagsúla. B'fhiú leanúint ar aghaidh le cur i bhfeidhm an mholaidh seo.

CONTANAM CÁILÍOCHTA NA CIGIREACHTA

Déanann cigirí cur síos ar cháilíocht an tsoláthair sa choláiste Gaeilge agus feidhm á baint acu as contanam cáilíochta na cigireachta a thaispeántar thíos. Tugann an contanam cáilíochta samplaí den teanga a mbaineann cigirí feidhm aisti nuair a bhíonn siad ag déanamh meastóireachta agus ag cur síos ar cháilíocht sholáthar an choláiste i gcás gach réimse.

Leibhéal	Cur síos	Sampla de na téarmaí tuairisciúla
An-mhaith	Úsáidtear An-mhaith áit a bhfuil cáilíocht na réimsí a ndéantar meastóireacht orthu ar chaighdeán an-ard. Ní bhíonn tionchar rómhór ag an líon beag réimsí atá le feabhsú ar cháilíocht an tsoláthair ar an iomlán. Do roinnt scoileanna sa chatagóir seo bíonn an cháilíocht ar a ndearnadh meastóireacht thar cionn agus is sampla é do scoileanna eile de shárchaighdeán soláthair.	An-mhaith ; ar cháilíocht an-ard; an-éifeachtach; cleachtas an-éifeachtach; le moladh go hard; an-rathúil; beagán réimsí le feabhsú; go hiontach; ar chaighdeán an-ard. Ar fheabhas: thar cionn; ar shárchaighdeán, le láidreachtaí an-suntasacha; thar barr
Go maith	Úsáidtear Go maith áit ina bhfuil níos mó láidreachtaí sna réimsí a ndéantar meastóireacht orthu ná na réimsí ina bhfuil gá le feabhas a dhéanamh. Bíonn tionchar ag na réimsí ina bhfuil gá le feabhas a dhéanamh ar cháilíocht foghlama na ndaltaí. Ní mór don scoil tógáil ar a cuid láidreachtaí agus gníomhú le dul i ngleic leis na réimsí atá aitheanta ina bhfuil gá le feabhas a dhéanamh leis an gcaighdeán <i>an-mhaith</i> a bhaint amach.	Go maith ; cáilíocht mhaith; fiúntach; cleachtas éifeachtach; inniúil; úsáideach; inmholta; caighdeán maith; roinnt réimsí le feabhsú
Sásúil	Úsáidtear Sásúil áit a bhfuil cáilíocht an tsoláthair sách maith. Tá díreach níos mó láidreachtaí sna réimsí a ndéantar meastóireacht orthu ná na laigí. Cé nach mbíonn drochthionchar suntasach ag na laigí cuireann siad srian leis na taithí foghlama agus ba chóir dul i ngleic leo d'fhonn caighdeán níos fearr a bhaint amach.	Sásúil ; sách maith; soláthar oiriúnach cé go bhfuil féidearthachtaí ann le feabhas a dhéanamh; leibhéal cáilíochta inghlactha; is gá feabhas a dhéanamh i réimsí áirithe
Measartha	Úsáidtear Measartha áit, in ainneoin go bhfuil roinnt láidreachtaí sna réimsí a ndéantar meastóireacht orthu, go bhfuil níos mó easnaimh nó laigí ann ná láidreachtaí. Beidh ar an scoil dul i ngleic le heasnaimh áirithe gan mhoill lena chinntiú go mbíonn an soláthar sásúil nó níos fearr ná sin.	Measartha , laigí soiléire ann a bhfuil tionchar acu ar fhoghlaim na scoláirí; gan a bheith chomh sásúil sin; deacrachtaí ann; níor mór feabhas a dhéanamh i réimsí ar leith; gá le gníomhú le feabhas a dhéanamh
Lag	Úsáidtear Lag áit a bhfuil easnaimh thromchúiseacha sna réimsí a ndéantar meastóireacht orthu. Is gá don scoil uile gníomhú láithreach ar bhonn comhordaithe le dul i ngleic leis na réimsí atá mar ábhar imní. I gcásanna áirithe, b'fhéidir go mbeidh gá le hionchur ó ghníomhaireachtaí eile le tacú leis na feabhsuithe.	Lag ; míshásúil; easnamhach; neamhéifeachtach; go dona; forbairt nó feabhas atá suntasach ag teastáil; deacrachtaí suntasacha ann